

at under særlige Omstændigheder var der Grund til at vise en yderligere Smødekommunen med Hensyn til Indrømmelse af Expropriationsretten, og jeg skal villig erkjende, at, naar der foreligger Nødstilfælde, og ogsaa i enkelte andre Tilfælde, kan der være Grund til at gjøre en saadan Regel gjældende. — Forslaget under Nr. 5 tror jeg rigtignok ikke kan anses for nødvendigt eller videre heldigt. Forholdet vil jo vistnok blive ordnet ved Landvæsenkommissionen, naar en saadan tilkalbes; men der kan jo være Tilfælde, hvor det hele Forhold ordnes ved en Overenskomst mellem Private. Jeg skjønner ikke rettere, end at naar det skulde være et Paabud, maa disse Forhold altid ordnes ved Tilfældelse af en Landvæsenkommission. Det vil iøvrigt ikke have nogen Betydning at vedtage Indbringingsforslaget, der kun gaar ud paa, at Landvæsenkommissionen skal tage Sagen under Overveielse, saaledes som der staar i første Linie; dette vil jo ikke kunne faae nogen praktisk Betydning. — De Forslag, som ere stillede under Nr. 6, 9 og 10, kan jeg unegtelig ikke stemme for; de slutte sig til Udtalelser, der saldt ved 1ste Behandling, og der er ikke nogen Grund til nærmere at komme ind paa denne Ting. Man ønsker der at stille forskjellige Foretagender, navnlig Inddæmningsforetagender, noget heldigere og ældre Inddæmninger noget ugunstigere. Naar f. Ex. Grundforbringelser skjønnes at være tilfede, vil man paatvinge det ældre Foretagende en Delagtighed, som jeg allerede ved 1ste Behandling nedlagde Indsigelse imod, og det forekommer mig ikke, at der er Grund til at gaa yderligere i saa Henseende, end Lovforslaget allerede har gjort. Under 1ste Behandling blev her paaberaabt Analogier fra den svenske Lovgivning, som skulde lede til, at man gik noget videre i denne Retning, end man her har gjort, men Indenrigsministeren paapegede ganske i Almindelighed, at der ikke var Grund til at paaberaabe sig saadanne Analogier, i ethvert Fald ikke paa den Maade, hvorpaa det skete. Jeg skal ganske vist erkjende, at, hvis der kan paavises Analogier fra denne Lovgivning i Forhold, der ere fuldkommen parallelle med de her foreliggende — vi maa jo erindre, at her tales om Diger til Beskyttelse mod Oversvømmelser fra Havet — skal jeg være meget villig til at lade mig belære af saadanne Analogier; men det forekommer mig, at der var Tale om noget ganske Andet, nemlig Sænkning af Vandstanden i Aaer og Søer inde i Landet. Vi have hos os, som den ærede Minister sagde, angaaende saadanne Forhold en Lovgivning, der gaar i et ganske andet Spor, end der her kan være Tale om at slaa ind paa, men man maa vel erindre, at her er Tale om Forhold, der i Reglen ordnes engang for Alle, og hvor man kan overleve Følgerne om ikke fuldstændig Nytten af den paatænkte Ordning. I den ovennævnte Retning have vi forskjellige Regler i vor Lovgivning af 1846 og 1859, som paalægge

de tilgrænsfende Eiendomme forskjellige og ikke væsentlige Byrder, naar de have Nytte af et Foretagende. Jeg skal dertil specielt nævne, at angaaende Sænkning af Vandstand og deslige have vi en Lov, der, hvis jeg har forstaaet de givne Oplysninger rigtigt, gaar langt videre end de paaberaabte svenske Love, om hvilke der blev sagt, at de ved Indvinding af nye Arealer sig: I faae kun en Del, vi, som have indvundet det, skulle have Resten; den Lov, jeg mener, er Loven af 16de Mars 1851, om Nedleggelse af Vandmøller, Fabriker, Fiskegaard og lignende Indretninger. Den gaar videre i Landbrugernes Interesse, idet den kan anvendes, naar Amtsrådet skjønner, at der er Grund dertil; jeg skal villig indrømme, at man i Pragis kun kan antages at ville anvende den, hvor en stor Del af Lodsseierne ønsker det. Amtsrådet vil da kalde Landvæsenkommissionen til, og denne bestemmer: Det skal ske paa de og de Betingelser, med de og de Udgifter, som skulle erlægges til de og de Betalingsterminer; Lodsseierne beholde deres Arealer, men de skulle betale de Omkostninger, der paalegges dem — det kan ofte dreie sig om meget store Summer — til de Terminer, som bestemmes af Kommissionen, og under Udpantningsvang. Det er en Lov, som kan gjøre megen Nytte, men som ganske vist ikke vil blive anvendt af Amtsrådet, uden hvor Lodsseierne ønske den anvendt, og i mange Tilfælde ville disse Foranstaltninger, som kunne være af den største Betydning for Landbruget, ikke kunne komme i Stand uden denne Lov. Jeg nævner dette i Forbigaaende for at fastholde, at naar der er Tale om den svenske Lovgivning om Sænkning af Søer osv., saa have vi vidtgaende Bestemmelser i vor Lovgivning, og i hvert Tilfælde have vi ikke hørt Noget om den svenske Lovgivnings Bestemmelser lige over for Diger til Beskyttelse mod Havet eller den Slags Forhold, som overhovedet omhandles i den foreliggende Lov. Jeg skal indrømme, at det kan være lærerigt for os, hvad der sker der, men jeg tror ikke, at det, der blev sagt her, har faa meget at gjøre med den her foreliggende Sag, at der kan være noget som helst Motiv til i den Retning at gaa yderligere i denne Lov, og navnlig vise yderligere Smødekommunen imod Inddæmningsforetagender. Disse foretages med Risiko og paa Spekulation, men man har ingenlunde, som det blev sagt forleden Dag, udtalt sig imod, end mindre haanligt imod dem; de, der risikere Noget, maa have større Fordel i Udsigt, og derfor paatage sig en større Risiko. Men man maa være i høj Grad varsom med at sætte Bestemmelser ind i en Lov, som kunde komme bestaaende Forhold til Stade og paa et senere Stadium kunne benyttes af netop saadanne Inddæmningsforetagender, der ere stete med et bestemt Formaal for Die, og hvor man har været sig bevidst, hvilke Banfeligheder man gik imøde. Man hør paa ingen